

(p. 40). Prelucrarea materiei istorice conform canoanelor estetice ale genului e numită de autor „intensificarea ideologică”. Procesul formal corespunzător, „intensificarea poetică”, este tratat în capitolul 4, *Forma exterioară*, analiză de limbă și stil în oarecare măsură — contextual nepotrivit plasată deoarece, în felul în care e întreprinsă, rupe omogenitatea și echilibrul de idei al primei părți. Firul este reluat de ultimele două capitole intitulate *Cîntăreț, auditoriu, mediu exterior* (cu referiri, în perspectivă istorică, la sociologia profesiei aedice, la rolul masei în creația individuală etc.) și *Cîntecul eroic în istorie* (răsunetul marilor evenimente istorice — ocupația otomană, lupta de la Kosovo, războaiele de eliberare, primul război mondial etc. — în poezia eroică).

Secțiunea a doua a cărții (*Cîntec și teme*) urmărește probleme ale structurii interne a genului. Mai întâi, cum se formează cîntecul eroic. Autorul nu se arată preocupat de momentul inițial, ci numai de etapele ulterioare ale procesului, schema evolutivă pe care o trasează (cap. 1, *Formarea și compoziția cîntecelor individuale*) pornind de la existența unui prototip dat (*Vorlied*), a unui șablon situațional abstract (de ex., răpirea miresei) capabil — prin adaptarea la diferite situații reale — să ia forma concretă a cîntecelor individuale. Desfacerea în felii a compoziției cîntecului eroic reconstituie, la nivel teoretic — sub raportul noțiunilor de teorie literară — drumul standard al fenomenului. Astfel, la bază stă tema, definită ca „ceea ce trebuie să exprime cîntecul, indiferent de organizarea concretă a materialului” (p. 131). Temei i se adaugă o schemă de acțiune potrivită (formula la care se poate reduce acțiunea cîntecului), cu ajutorul căreia se realizează apoi situațiile concrete (*motivele*). Totalitatea acestora din urmă alcătuiesc conținutul propriu-zis al cîntecului. Temele de mare circulație se concretizează în lanțuri de motive stereotipe și caracteristice (p. 134).

Capitolele 2—7, după ce încearcă o clasificare pe criterii istorice a cîntecului epic sîrbocroat, îi exemplifică structura compozițională cu câteva situații concrete (cîntece avînd ca teme: victoria asupra unui dușman periculos, eroul salvator, credință și necredință etc.).

În ultimul capitol (*Problema epizării*), autorul caută să fundamenteze principiile compoziționale care alcătuiesc premisele trecerii de la „cîntecul eroic individual” la epopee.

Studiul lui M. Braun reprezintă, incontestabil, o contribuție științifică utilă, deoarece aduce o bună sistematizare într-un domeniu întins de fapte. Ierarhizarea materialului prin dispunerea lui pe două coordonate (socială și „biologică”), multiplu intersectate, indică o bună cunoaștere a fenomenului folcloric. Tratarea istorică a tuturor problemelor conferă cărții un plus de interes. Bogatele indice de noțiuni, poetică, onomastică și toponimie de la finele cărții fac comodă consultarea ei.

VIORICA NIȘCOV

POLLOK, K. H., *Studien zur Poetik und Komposition des balkanischen lyrischen Volksliedes*. 1. *Das Liebeslied*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1964, 272 p. (Opera Slavica, Bd. 5).

Pe baza unui bogat material de folclor sîrbocroat, bulgar și macedonean — raportat, uneori și la folclorul popular neslav din Balcani, inclusiv la cel românesc — autorul lucrării intitulate (*Studii privind poezia și compoziția cîntecului popular liric balcano-slav*. 1. *Cîntecul de dragoste*), își propune să definească liniile reprezentative ale cîntecului popular erotic al slavilor balcanici. Evident, sub raport literar.

Lucrarea este alcătuită din două părți. Prima, consacrată poeziei, studiază — în tehnica tradițională a cercetării stilistice germane — *rolul funcțional* al tropilor (metaforă, perifrază, sinecdocă, alegorie, personificare, antiteză etc.) și al mijloacelor gramaticale (repetiția, acumulare, elipsa etc.), pe baza unor ilustrații din piese de înaltă expresivitate. Partea a doua, pornind de la cercetări mai vechi (Dinekov, Schmaus), stabilește o clasificare a cîntecului de dragoste după criteriul compozițional:

1. piese alcătuite dintr-un singur element de reprezentare (fie monologul, fie narațiunea);
2. piese alcătuite din două elemente de reprezentare (fie împletirea monologului cu desfășurarea epică, fie dialogul);